

NAUKA O KRAJINĚ

Ekologická tvorba krajiny, USES

Ekologická stabilita krajiny

- Hlavní cíle ÚSES:
- uchování a zabezpečení nerušeného rozvoje přirozeného genofondu krajiny v rámci jeho přirozeného prostorového rozmístění jako dlouhodobého eko-stabilizačního zdroje a rezervy;
- vytvoření optimálního prostorového základu ekologicky stabilizačních ploch v krajině z hlediska zabezpečení jejich maximálního kladného působení na okolní méně stabilní části.

Ekologická stabilita krajiny

- Kritéria pro vymezení ÚSES
- Obecně lze říci, že o rozmístění a rozsahu USES na všech hierarchických úrovních rozhoduje 5 základních kritérií.
- První dvě kritéria postihují přírodní charakter a podchycují v nezbytné míře základní vztahy v potenciální, přírodní krajině. Třetí kritérium slouží k minimalizaci plošných a časových nároků přirozených společenstev, která mají ÚSES tvořit. Poslední dvě kritéria postihují charakter a stav současných i výhledových společenských záměrů na využívání krajiny.
- kritérium rozmanitosti potenciálních ekosystémů (reprezentativnosti)
- kritérium prostorových vazeb potenciálních ekosystémů
- kritérium minimálně nutných prostorových a časových parametrů
- kritérium aktuálního stavu krajiny
- kritérium společenských limitů a záměrů

Ekologická stabilita krajiny

- Na zvýšení stability krajiny využity skladební části územních systémů ekologické stability krajiny:
 - biocentra
 - biokoridory

Ekologická stabilita krajiny

- Hierarchické úrovně ÚSES
 - lokální
 - regionální
 - nadregionální

Ekologická stabilita krajiny

- Prostorové parametry jednotlivých úrovní
 - velikost biocentra
 - velikost biokoridoru

Ekologická stabilita krajiny

- Generel ÚSES
- Plán ÚSES
- Projekt ÚSES

- ÚSES jako součást územně plánovací dokumentace
 - mimo intravilán obce
- Z hlediska funkčnosti
 - zcela funkční
 - částečně funkční
 - k založení

NADREGIONÁLNÍ ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY ČESKÉ REPUBLIKY

NADREGIONÁLNÍ BIOCENTRA OSY NADREGIONÁLNÍCH BIOKORIDORŮ

TYPY EKOSYSTÉMŮ: VODNÍ NIVNÍ TERMIKALNÉ DOUBRAVNÍ MĚDOPILNÍ HÁJOVÉ MĚDOPILNÍ BUČINNÉ HORSKÉ
 BOROVÉ RAŠELINNÉ

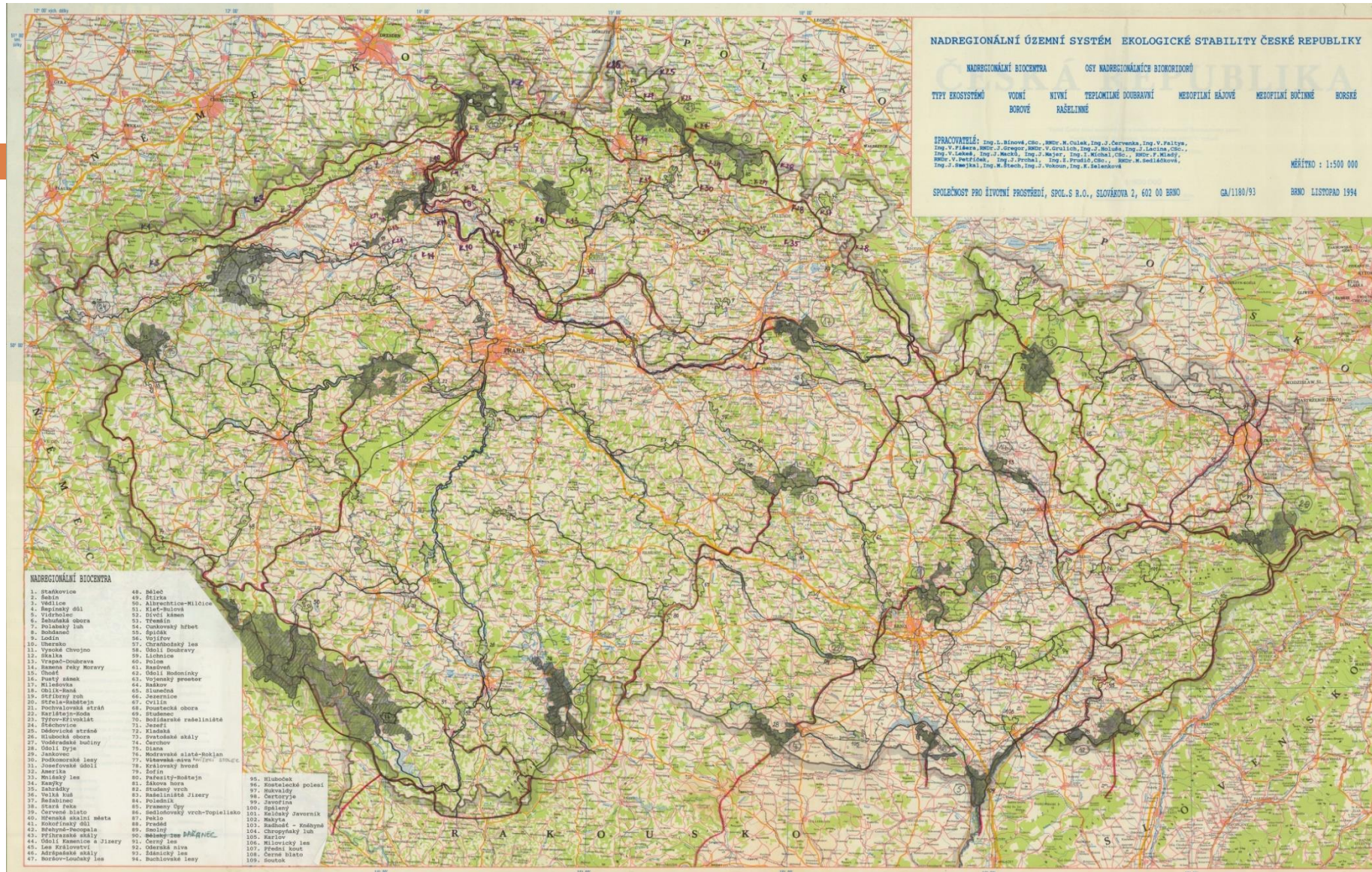
PRACOVATELÉ: Ing. I. Běnová, ČMÚ, MUDr. M. Čulek, Ing. J. Cervenka, Ing. V. Faltaš,
 Ing. V. Fábek, MUDr. J. Gregor, MUDr. V. Grulich, Ing. J. Holák, Ing. J. Lacin, ČMÚ,
 Ing. V. Lohák, Ing. J. Machy, Ing. J. Malý, Ing. J. Michal, ČMÚ, MUDr. F. Mikš,
 MUDr. V. Petříček, Ing. J. Proch, Ing. L. Průša, ČMÚ, MUDr. M. Sedláček,
 Ing. J. Ševčík, Ing. M. Šlech, Ing. J. Vokos, Ing. K. Zelený

MĚŘITKO: 1:500 000

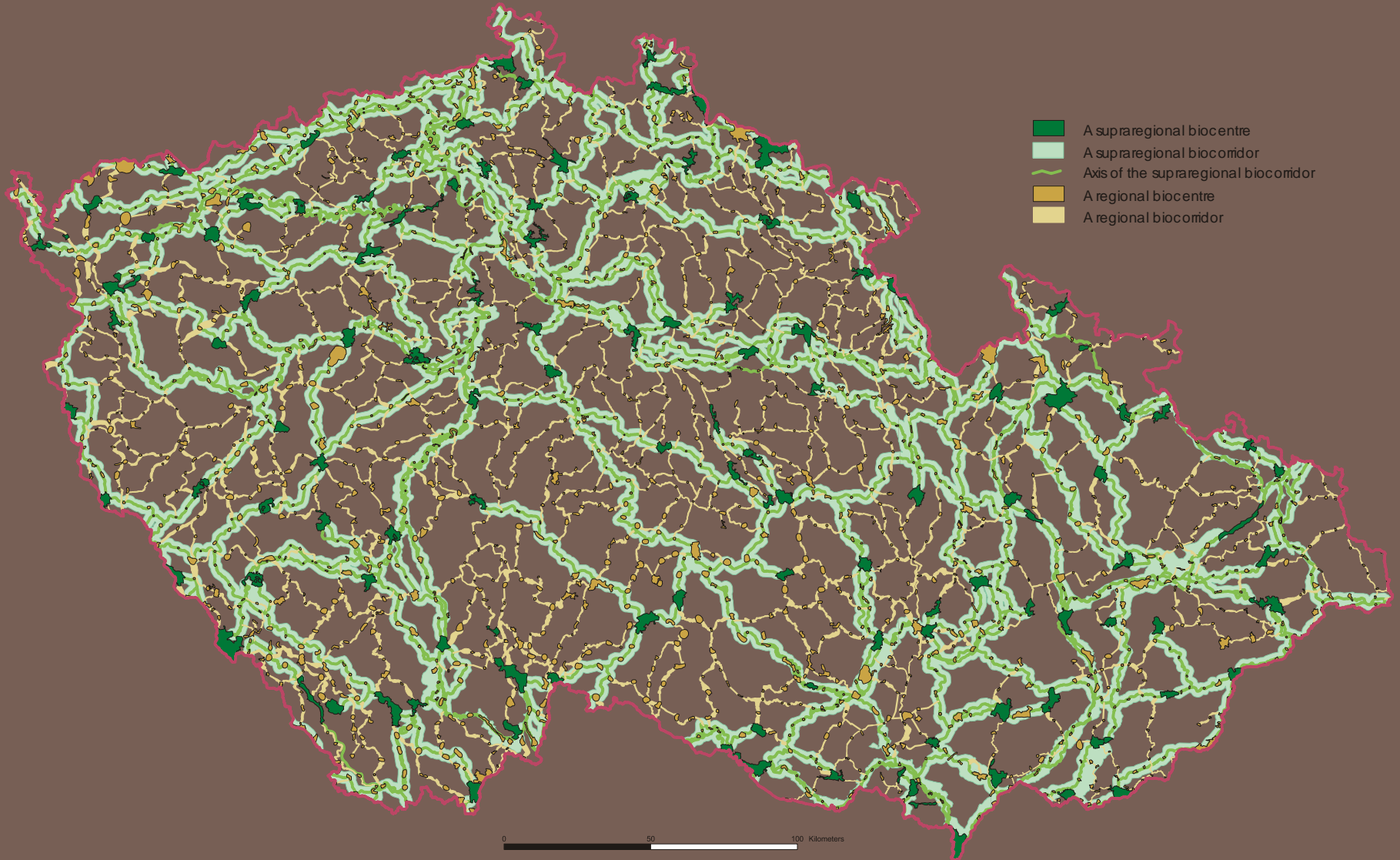
SPOLÉKNOST PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, SPOL. S R.O., SLOVÁKOVA 2, 602 00 BRNO CA/1180/93 BRNO LISTOPAD 1994

NADREGIONÁLNÍ BIOCENTRA

1. Raškovice
2. Šebín
3. Mělnice
4. Bělánský údolí
5. Týnsko
6. Šebůvská obora
7. Kolářský luh
8. Bobdaneš
9. Lodiň
10. Uhersko
11. Vpěcká Chvojno
12. Mělník
13. Vrážná-Doubrava
14. Ránská řeka Moravy
15. Doudřev
16. Pustý výhled
17. Mladá
18. Obilí-Roh
19. Stříbrný roh
20. Střela-Šabálsko
21. Duchcovská strán
22. Karlštejn-Koda
23. Týřov-Převlata
24. Střelčovice
25. Oděvnická strán
26. Mlýnská obora
27. Vodňanská bučina
28. Údolí Dyje
29. Vodňanské lesy
30. Jonská obora
31. Jonská obora
32. Mlýnský les
33. Sáhánský les
34. Sáhánský les
35. Sáhánský les
36. Sáhánský les
37. Sáhánský les
38. Sáhánský les
39. Sáhánský les
40. Sáhánský les
41. Sáhánský les
42. Sáhánský les
43. Sáhánský les
44. Sáhánský les
45. Sáhánský les
46. Sáhánský les
47. Sáhánský les
48. Mělník
49. Štíra
50. Alchymie-Mělník
51. Klaf-Bulov
52. Světý kámen
53. Třebín
54. Čadovský hřbet
55. Špičák
56. Vojšov
57. Chrástovský les
58. Obilí-Doubrava
59. Lichnice
60. Pátek
61. Raždův
62. Obilí-Mělník
63. Vojenský prostor
64. Mělník
65. Služná
66. Jevišovka
67. Cvilín
68. Poutačská obora
69. Studenec
70. Mlýnská strán
71. Josefův
72. Kladná
73. Svatozácké skály
74. Červený
75. Dřava
76. Mlýnská strán
77. Kladná
78. Kladná
79. Kladná
80. Pateřít-Bolstaj
81. Kladná
82. Kladná
83. Kladná
84. Kladná
85. Kladná
86. Kladná
87. Kladná
88. Kladná
89. Kladná
90. Kladná
91. Kladná
92. Kladná
93. Kladná
94. Kladná
95. Kladná
96. Kladná
97. Kladná
98. Kladná
99. Kladná
100. Kladná
101. Kladná
102. Kladná
103. Kladná
104. Kladná
105. Kladná
106. Kladná
107. Kladná
108. Kladná
109. Kladná

ECOLOGICAL NETWORK OF THE CZECH REPUBLIC - SUPRAREGIONAL AND REGIONAL BIOCENTRES AND BIOCORRIDORS

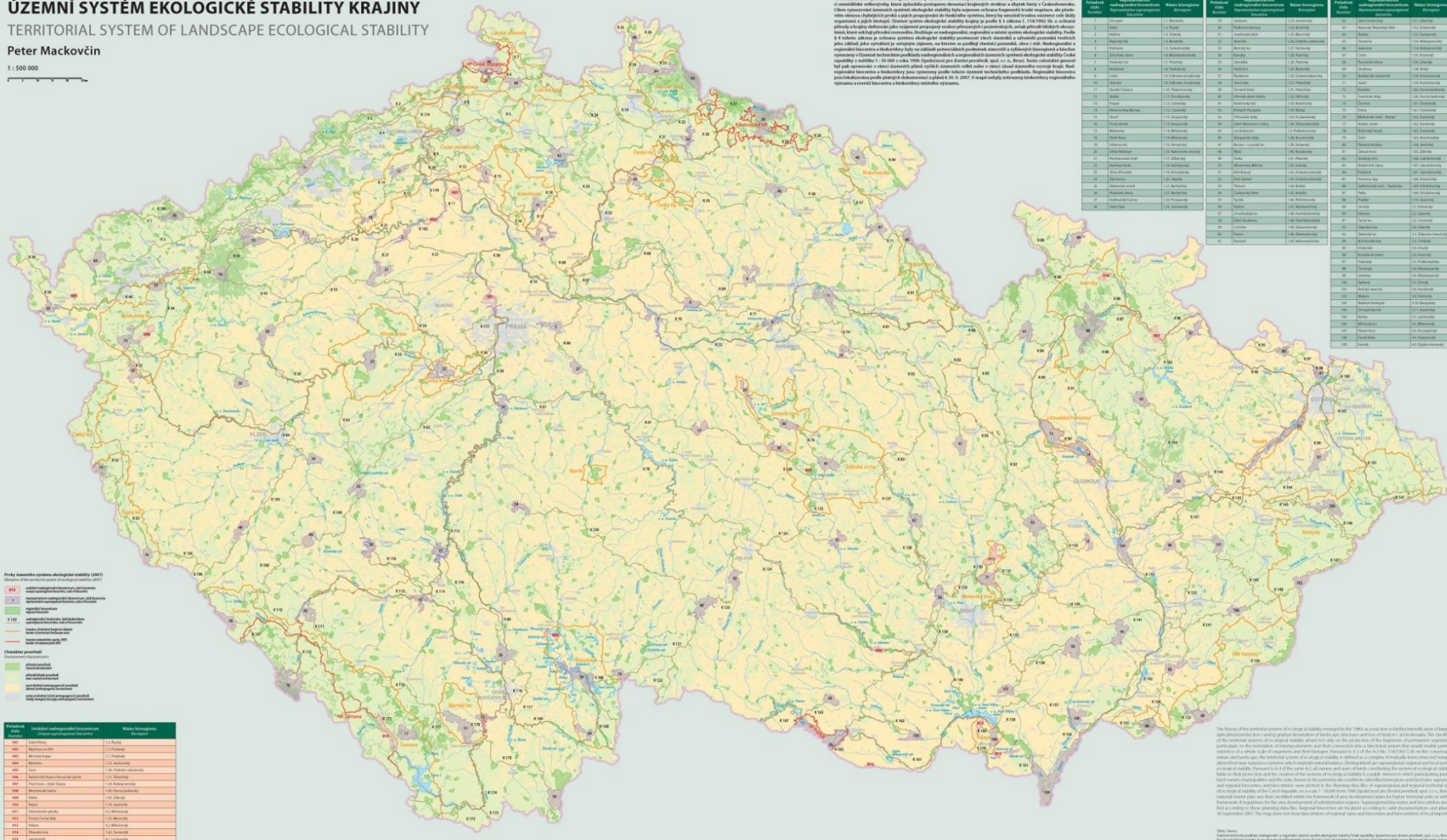

ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY KRAJINY

TERRITORIAL SYSTEM OF LANDSCAPE ECOLOGICAL STABILITY

Peter Mackovčín

1 : 500 000

Prvky územního systému ekologické stability (UES)
 Elements of the territorial system of ecological stability (UES)

ESU územní ekologická stabilita (UES)
 territorial ecological stability (UES)

ESU územní ekologická stabilita (UES)
 territorial ecological stability (UES)

ESU územní ekologická stabilita (UES)
 territorial ecological stability (UES)

ESU územní ekologická stabilita (UES)
 territorial ecological stability (UES)

ESU územní ekologická stabilita (UES)
 territorial ecological stability (UES)

Územní jednotka	Územní ekologická stabilita (UES)	Název územní jednotky
001	001	Územní jednotka
002	002	Územní jednotka
003	003	Územní jednotka
004	004	Územní jednotka
005	005	Územní jednotka
006	006	Územní jednotka
007	007	Územní jednotka
008	008	Územní jednotka
009	009	Územní jednotka
010	010	Územní jednotka
011	011	Územní jednotka
012	012	Územní jednotka
013	013	Územní jednotka
014	014	Územní jednotka
015	015	Územní jednotka
016	016	Územní jednotka
017	017	Územní jednotka
018	018	Územní jednotka
019	019	Územní jednotka
020	020	Územní jednotka

Průběžné číslo	Průběžné číslo	Průběžné číslo	Průběžné číslo
1	1	1	1
2	2	2	2
3	3	3	3
4	4	4	4
5	5	5	5
6	6	6	6
7	7	7	7
8	8	8	8
9	9	9	9
10	10	10	10
11	11	11	11
12	12	12	12
13	13	13	13
14	14	14	14
15	15	15	15
16	16	16	16
17	17	17	17
18	18	18	18
19	19	19	19
20	20	20	20

The theory of the territorial system of ecological stability emerged in the 1980s. Its aim was to define the territorial system of landscape ecological stability as a system of interconnected and interdependent elements of the landscape (territorial system) that ensure the stability of the landscape and its development. The stability of the landscape is ensured by the maintenance of its natural values and the preservation of its natural resources. The territorial system of ecological stability is defined as a system of interconnected and interdependent elements of the landscape (territorial system) that ensure the stability of the landscape and its development. The stability of the landscape is ensured by the maintenance of its natural values and the preservation of its natural resources.

Vymezení kostry ekologické stability

1. Zjištění potenciálního stavu biocenóz
2. Zjištění aktuálního stavu biocenóz
3. Porovnání potenciálního a aktuálního stavu biocenóz
4. Vymezení kostry ekologické stability

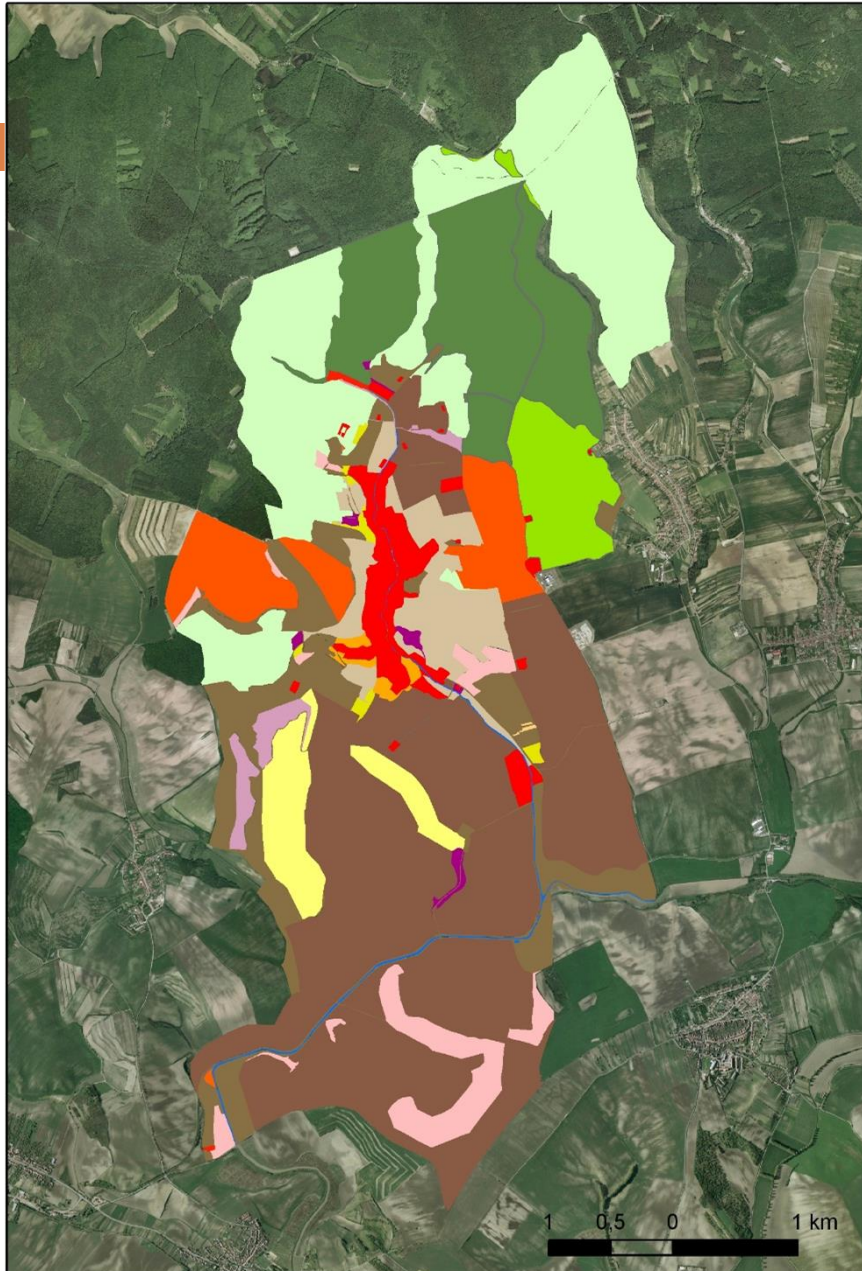
Potenciální stav biocenóz

Plošně nejrozšířenější potenciální biocenózy tvoří doubravy s ptačím zobem (50,7%) a typické bukové doubravy (31 %) .

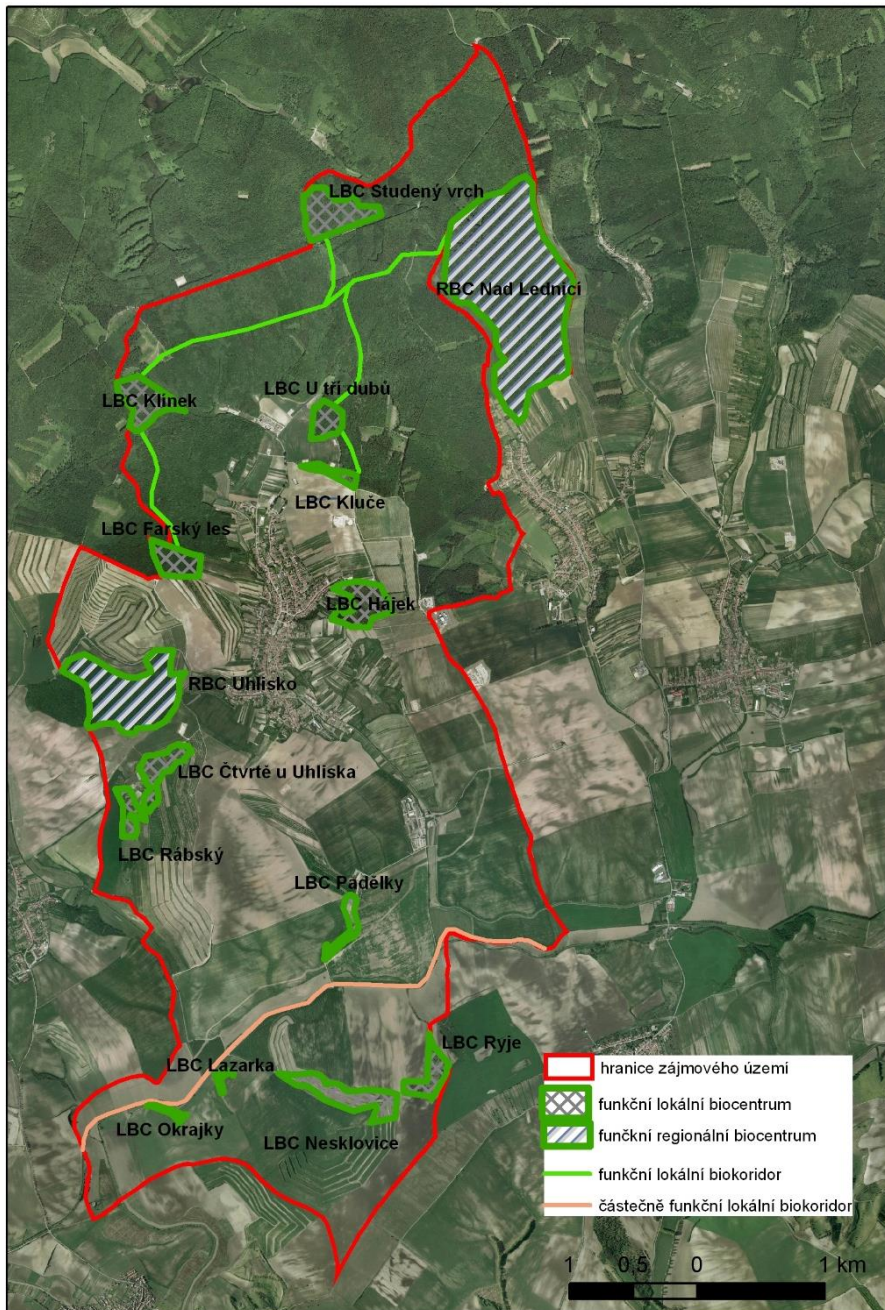
STG	plocha (m ²)	%
1BD3	11667132	50,7
2B3	7073081	31
1BC-C4	1474379	6,5
1BC3	354199	1,54
1B3	33333	0,14
2B-BD3	817374	0,36
1BD2	283206	1,23
2BD3	79462	0,35
2BC3	467694	2,1
2BC-C4	739292	3,2
1BC3	214095	1

Aktuální stav biocenóz

- orná půda základní
- drobná políčka
- erozně narušená orná půda
- maloplošné vinice
- velkoplošné vinice
- maloplošné zahrady
- maloplošné sady
- velkoplošné sady
- přírodě blízké lesy
- polokulturní lesy
- kulturní lesy
- vodní plochy
- zastavěná plocha
- přírodě blízká lada
- částečně narušená lada
- ruderalizovaná lada

Kostra ekologické stability

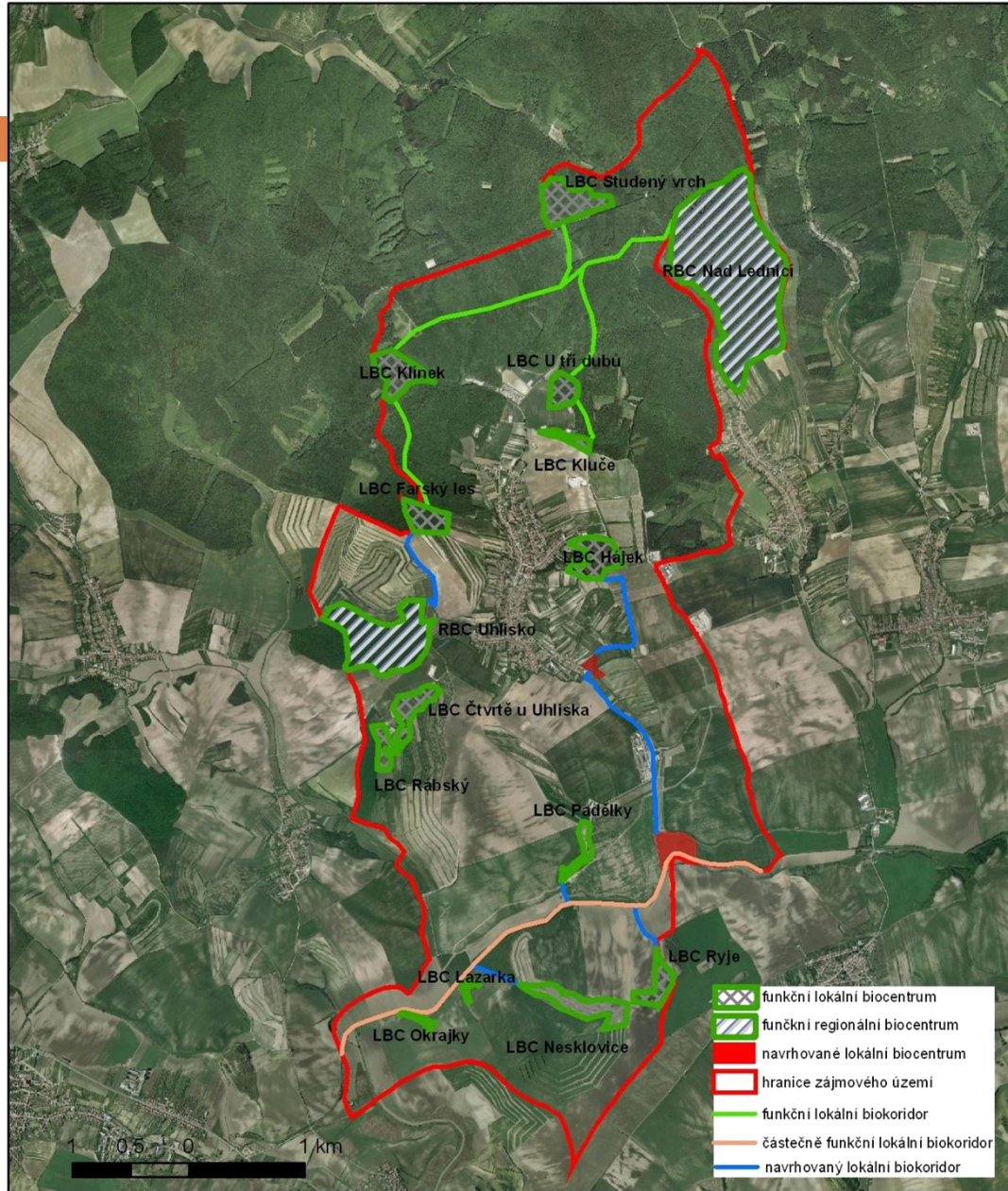

- ✓ kostra ekologické stability se skládá z 21 ekologicky významných segmentů krajiny (EVSK) s celkovou výměrou 232,64 ha (cca 10 % rozlohy zájmového území):
- ✓ 2 biocentra regionálního významu (145,7 ha);
- ✓ 13 biocenter lokálního významu (86,94 ha);
- ✓ 5 biokoridorů lokálních funkčních (celková délka 5 934 m);
- ✓ 1 biokoridor lokální částečně funkční (4 492 m).

Ukázky ekologicky významných segmentů krajiny

Návrh nových skladebných prvků ÚSES

- Reálný návrh ÚSES vychází z konkrétních poměrů v zájmovém území (majetkových).

Celkem jsou navržena

- 2 lokální biocentra s celkovou výměrou 8,9 ha;
- 6 biokoridorů s lokálním biogeografickým významem. Pro zajištění funkčnosti je navrhována šířka 15 m o celkové délce 4722 m.

- Na území Dambořicka je možno dokumentovat stabilní dlouhodobě intenzivně zemědělsky využívanou krajinu.
- Území je charakteristické dlouhodobě vysokým podílem orné půdy a stabilním poměrem mezi lesem a bezlesím.
- Při návrhu nových skladebných prvků ÚSES byly využity výsledky analýz pro obnovení alespoň několika původních krajinných struktur.
- Provedené analýzy dokazují využitelnost nejen v oblasti geografie, ale i v krajinném plánování a projektování s cílem zvýšit ekologickou stabilitu intenzivně zemědělsky využívaných oblastí.

Ekologická stabilita krajiny

- Realizace ÚSES
 - dotační programy pro krajinu
 - dotační programy protierozní opatření
 - osobní investice

Ekologická stabilita krajiny

- Realizace od 50 let 20. století
- Eliminace větrné eroze půdy a diverzifikace homogénní struktury krajiny
- protierozní pásy, státní organizace sázela lesnickým způsobem a postupy, např. Znojensko

Znojensko - Hodonice

autor prezentace, datum prezentace, univerzitní oddělení, fakulta, adresa

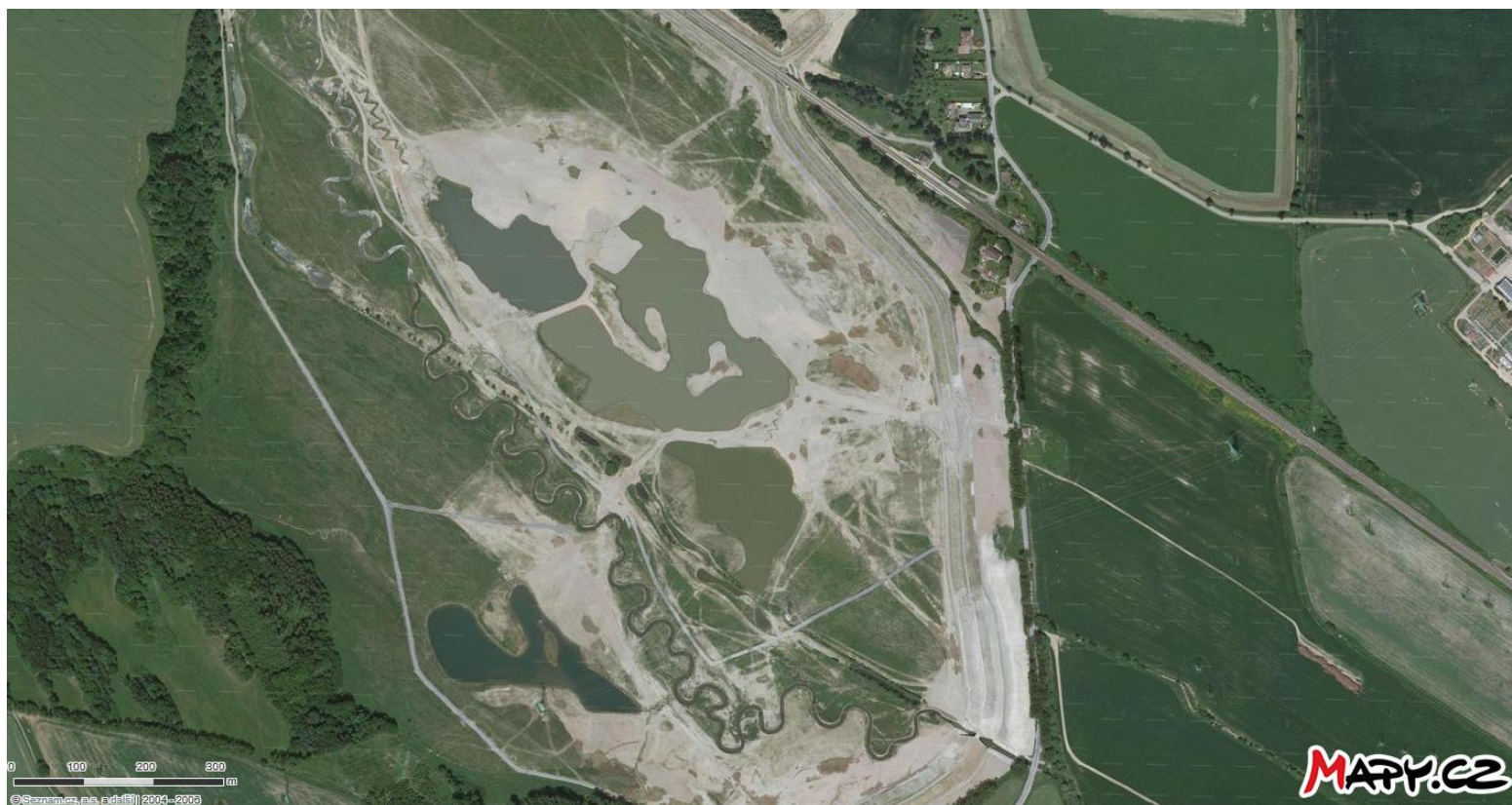
<https://sindlar.cz/poldr-zichlinek-retencni-nadrz-a-revitalizace-toku-a-niv-v-plose-zdrze/>

- **Název:** Poldr Žichlínek, retenční nádrž a revitalizace toků a niv v ploše zdrže
- **Klient:** Povodí Moravy, s.p.
- **Datum:** dokončení stavby 2008
- **Lokalita:** Žichlínek, Pardubický kraj
- **Zhotovitel:** ŠINDLAR s.r.o.
- **Popis projektu:**
- Retenční nádrž Žichlínek se nachází na toku Moravské Sázavy v Pardubickém kraji u obce Žichlínek. Je součástí systému protipovodňové ochrany v horním povodí řeky Moravy. Funkcí poldru je zachytit a transformovat kulminační povodňové průtoky. Součástí stavby nádrže je komplexní revitalizace území v jižní části plánovaného retenčního prostoru.

Žichlínek

- V prostoru zátopy jsou vytvořeny vodní plochy jako zahloubené tůně s přítoky z hladiny podzemní vody v nivě a jsou spojeny propojovacími koryty. Dále zde byly obnoveny lužní porosty na 753 000 m² a kosené travní porosty na 795 000 m².

Žichlínek 2006

autor prezentace, datum prezentace, univerzitní oddělení, fakulta, adresa

Žichlínek 2012

autor prezentace, datum prezentace, univerzitní oddělení, fakulta, adresa

Žichlínek 2018

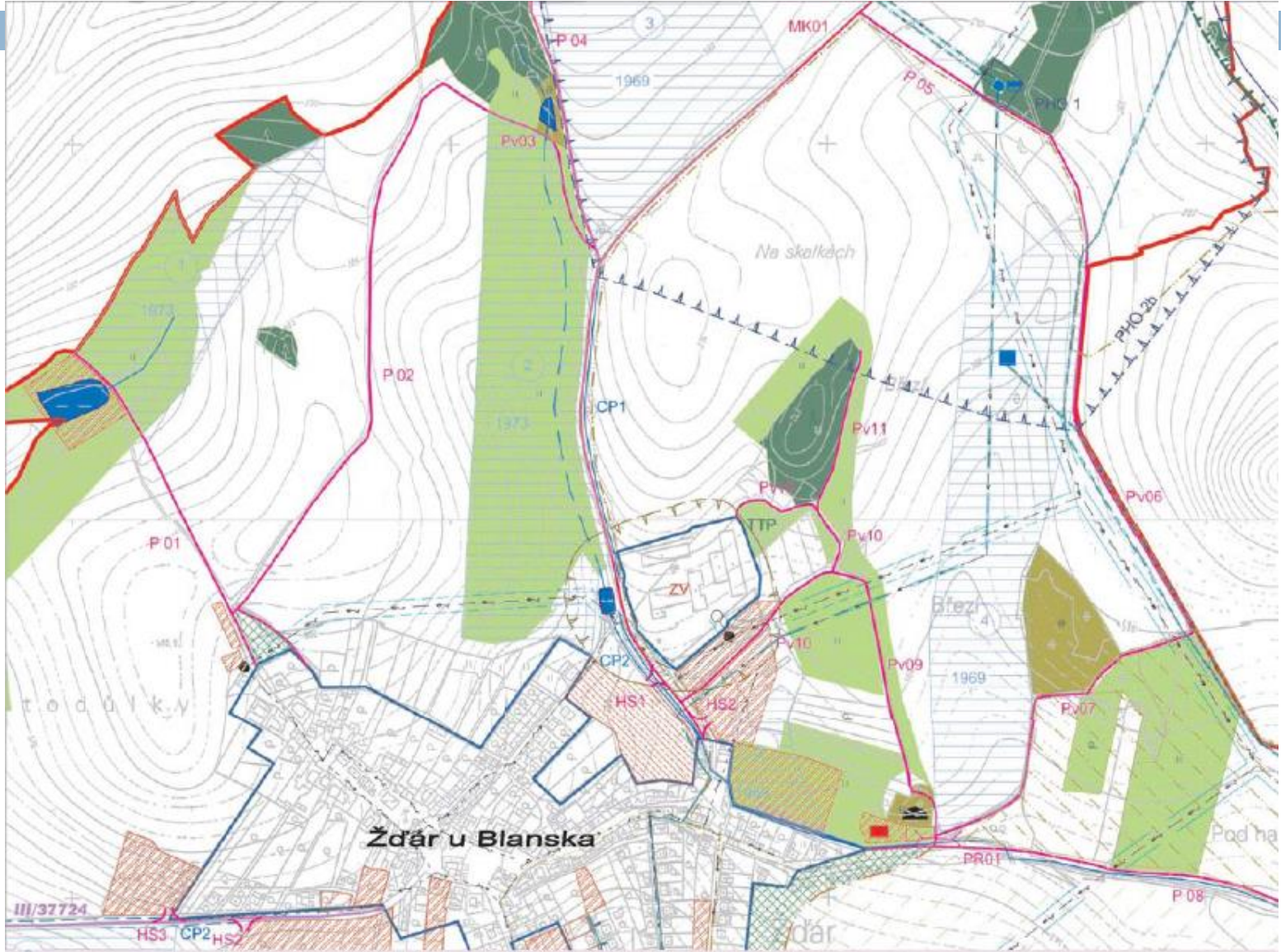

autor prezentace, datum prezentace, univerzitní oddělení, fakulta, adresa

Nástroj změn v krajině - pozemková úprava

Základním podkladem pro zpracování návrhu nového uspořádání pozemků je katastrální mapa doplněná o pozemky evidované ve zjednodušené evidenci. Státní pozemkový úřad stanoví obvod pozemkových úprav, ze kterého jsou vyloučeny pozemky v zastavěné části obce a lesní pozemky. Pro všechny vlastníky, jejichž pozemky se nacházejí v obvodu pozemkových úprav, je zpracován soupis nároků, ve kterém je u každého pozemku uvedena výměra evidovaná v katastru nemovitostí, základní cena, vzdálenost od určeného bodu (zpravidla od přirozeného středu obce)

Průzkumy

NÁVRH PLÁNU SPOLEČNÝCH ZAŘÍZENÍ

Regionální biocentrum Čehovice (PV)

- Na stavbu Regionálního ÚSES v katastrálním území Čehovice navázalo v letech 2000 – 2004 dalších 7 samostatných realizovaných projektů, které vplynuly ze schválených návrhů komplexních pozemkových úprav v katastrálním území Čehovice a katastrálním území Bedihošť o celkových nákladech 40 mil. Kč. Realizací těchto navazujících staveb dosáhl Pozemkový úřad Prostějov uceleného řešení území obou obcí z hlediska širších dopravních, vodohospodářských a krajinnotvorných vazeb.

RBC Čehovice

- Veškeré kroky provedené v souvislosti s realizací projektu byly a jsou svým způsobem ojedinělé a průkopnické. Ojedinělý byl již návrh regionálního územního systému ekologické stability (USES) v rámci komplexních pozemkových úprav v katastrálním území Čehovice s nedostatkem potřebné výměry státní půdy, ojedinělý je i rozsah a způsob zasazení tohoto ryze ekologického projektu do výrazně antropicky přeměněného území v jinak intenzivně zemědělsky využívané rovině Hané, stejně tak jako způsob financování celé akce formou vícezdrojového financování.

Regionální biocentrum Čehovice

- Realizace stavby Regionálního ÚSES Čehovice byla provedena na celkové ploše 22,99 ha.
- Na ploše Regionálního ÚSES Čehovice bylo vysazeno celkem 28 druhů dřevin.
- Lesnickou a zahradnickou technikou výsadeb bylo v biocentrech, biokoridorech a travnatém průlehu vysazeno celkem:
 - 27.500 ks lesních sazenic,
 - 1.905 vzrostlých stromů o výšce v rozmezí 1,2 - 1,8 m,
 - 5.635 keřů

Regionální biocentrum Čehovice

- Travnaté plochy byly nově založeny na celkové ploše 14,6455 ha.
- Kolem vybudovaného mokřadu bylo založeno rostlinné společenstvo rákosin a vysokých ostřic. Mokřadní a vodní druhy rostlin byly vysazeny dvěma způsoby: výsadbou většího množství tzv. "kosterních druhů" (1705 ks) a výsadbou druhů k podpoře druhové rozmanitosti v menších skupinách (350 ks).
- V rámci realizace projektu bylo vybudováno více než 3 km k přírodě blízkých nezpevněných travnatých polních cest zajišťujících přístup k pozemkům vlastníků navazujícím na realizovaný projekt.
- Celkové náklady projektu: 7.611 tis. Kč – financování z Programu péče o krajinu
- 1.565 tis. Kč – Pozemkový úřad Prostějov

Čehovická oáza

autor prezentace, datum prezentace, univerzitní oddělení, fakulta, adresa

Čehovice, LMS 1938

1938

Letecké měřické snímky

Objednávkový kód: LMSA08.1938.PROS29.01627
Název: WMSA08.1938.PROS29.01627
Blok: 0
Pořízení snímku: 01.07.1938 12:00:00 (UTC)
Klad map 1 : 5 000: PROS29

[Přiblížit na místo zájmu](#)

[Přejít do aplikace Archiv](#)

[Sdílet místo na archiválii](#)

[Koupit](#)

[Nastavení zobrazení](#)

Snímky LMS © MO ČR

Powered by Esri

Hledat

3°C Mlha 17:31 27.11.2024

Státní pozemkový úřad

- **vydal Koncepti pozemkových úprav na období let 2021 – 2025, již druhou v řadě od svého vzniku v roce 2013. Pro toto období ztotožnil SPÚ svou činnost v oblasti pozemkových úprav v maximální možné míře se strategií Ministerstva zemědělství (MZe), zejména v oblasti prevence dopadů klimatických změn. (poslední aktualizace 25.1.2021)**

Výhled postupu pozemkových úprav v období 2021-2025

roky	Zahájené PÚ		Rozpracované PÚ		Dokončené PÚ	
	počet	výměra (ha)	počet	výměra (ha)	počet	výměra (ha)
2021	142	63 935	150	75 000	275	130 359
2022	150	66 239	150	75 000	214	116 113
2023	148	66 221	150	75 000	183	90 346
2024	151	66 193	150	75 000	135	60 834
2025	163	67 392	150	75 000	161	68 918
celkem	754	330 700	750	375 000	968	466 570

Děkuji za pozornost

